

Золотий жук
Едгар По

«Золотий жук» – пригодницький твір класика американської літератури Едгара Алана По (англ. Edgar Allan Poe, 1809–1849). *** Головний герой на ім'я Вільям Легран розшифровує секретне повідомлення, яке має привести його до захованого скарбу... Едгар По відомий як автор численних оповідань. Серед них – «Тінь», «Падіння дому Ашерів», «Сон», «Побачення», а також вірші «Ворон» і «Лінон». Едгара Аллана По вважають одним з найяскравіших представників американського романтизму. Творець сучасної форми містичного детективу, він захоплює читачів готичною атмосферністю та психологізмом своїх творів.

Едгар Алан По

Золотий жук

Хо! хо! Він танцює як божевільний!

Тарантул укусив його.

«Усі помиляються»

Багато років тому мені довелося познайомитись з таким собі містером Вільямом Леграном. Він походив зі старої гугенотської родини і колись був заможним. Але низка халеп привела його до банкрутства. Щоб уникнути принижень, незмінних супутників втрати фортуни, він залишив Новий Орлеан, місто своїх предків, і оселився на острові Саллівана, неподалік Чарльстона в Південній Кароліні.

Острів цей досить особливий. Він майже цілком складається з морського піску і становить близько трьох миль завдовжки, ширина ж його ніде не перевищує більше чверті милі. Від материка він відділений ледь помітною затокою, яка прокладає собі шлях, просочуючись крізь намул і густі зарості очерету – притулок болотяних куріпок. Рослинність тут, як і можна здогадатись, убога, малувата. Великих дерев не побачиш. На західній кінцівці острова, там, де височіє фортеця Моултрі й скупчено кілька жалюгідних дерев'яних будівель, у яких влітку рятуються від куряви і пропасниці мешканці Чарльстона, – можна зустріти колючу карлувату пальмочку. Зате весь острів, окрім цього західного мису та смуги білого каменистого берегу, вкрито густими заростями запашної мирти, цієї улюблениці англійських садівників. Кущі її нерідко сягають височини п'ятнадцяти-двадцяти футів, і утворюють зарості, майже непроникні, з яких віє пахощами спецій.

У самій глибині цієї хащі, ближче до східної, віддаленої від материка, кінцівки острова, Легран власноруч звів собі маленьку хижку, у якій він

жив, коли я, з волі випадку, познайомився з ним. Наше знайомство незабаром переросло у дружбу, тому що, без сумніву, у цьому пустельникові було щось, здатне викликати зацікавленість і повагу. Я побачив, що він добре вихований, надзвичайно кмітливий, хоча разом з тим заражений мізантропією і страждає від хворобливого стану розуму, впадаючи на зміну то у захват, то у меланхолію. Він прихопив із собою багато книжок, хоча рідко заглядав до них. Головним його уподобанням було полювання й риболовля, і ще мандрівки уздовж бухти й серед миртових заростей, у пошуках мушель та ентомологічних зразків. Його колекції комах позаздрив би й Сваммердам. У цих вилазках його зазвичай супроводжував слуга негр, на прізвисько Юпітер. Старого було відпущено на волю ще до негараздів у родині; але ані погрози, ані обіцянки не змусили його відмовитися від того, що він вважав своїм священним обов'язком – по п'ятах слідувати всюди за «маса Вілом». Хоча, можливо, що родичі Леграна, стурбовані станом його душевного здоров'я, примирилися з упертістю Юпітера, бо той залишався ніби ангелом охоронцем поряд із втікачем.

На тій широті, де лежить острів Саллівана, сувора зима – рідкісне явище, та й восени майже завжди тепло. Однак, у середині жовтня 18... року видався надзвичайно холодний день. Перед самим заходом сонця я пробірався крізь хащі до хатини мого друга, якого не бачив ось вже кілька тижнів. Я мешкав тоді у Чарльстоні, у дев'яти милях від острова, перебиратися на який у ті часи було куди важче, ніж тепер.

Підійшовши до хатини, я постукав, як звичайно, і, не почувши відповіді, пошукав ключа там, де, як я знав, його завжди залишали. Потім відімкнув двері й увійшов. Вогонь привітно палахкотів у каміні. Це була несподіванка, і досить приємна. Я скинув пальто, присунув крісло до полінець, що потріскували, і став терпляче чекати повернення господарів.

Вони з'явилися тільки-но посутеніло і привітали мене надзвичайно приязно. Юпітер, широко посміхаючись, заходився готувати на вечерю болотяних куріпок. Леграна ж охопив черговий напад – інакше й не скажеш – гарячкового захвату. Йому трапилась цікава двостулкова мушля, таких він ще ніколи не бачив. І ще приємніше, він вистежив і, з допомогою Юпітера, впіймав жука, як він висловився, ще невідомого науці, і про якого йому хотілося почути мою думку взавтра.

– А чому ж не сьогодні ввечері? – запитав я, потираючи руки перед вогнем і подумки посилаючи до біса всіх жуків на світі.

– Ах, якби я тільки знав, що ви тут! – вигукнув Легран. – Але ми ж так давно не бачились. Як я міг здогадатись, що ви завітаєте саме сьогодні? Дорогою додому я зустрів лейтенанта Дж., з фортеці, і вчинив легковажно, позичивши йому жука. Отже доведеться почекати до ранку. Залишайтеся тут на ніч, а я пошлю за ним Юпітера на світанку. Ви такого ще не бачили!

– Що – світанку?

– До біса світанок! Я про жука! Він блискучого золотавого кольору, завбільшки з великий горіх, і має на спині три чорні, як смола, цятки, дві вгорі, і одну внизу. Вусики в нього...

- Що там вусики, маса Віл, не у вусаках, повірте мені, справа, - втрутився Юпітер. - Цей жук весь золотий, із широкого золота, усередині й зовні, усюди, крім цяток на спині. А важений, я в житті такого не бачив!

- Добре, припустимо, що ти маєш рацію, Юпі, - сказав Легран, дещо серйозніше, як мені здалося, ніж того вимагав предмет розмови - але хіба це підстава для того, щоб пересмажити дичину? Жук і справді дивовижної барви. - продовжив він, звертаючись до мене, - У цьому я майже згоден із Юпітером. Надкрила в нього випромінюють яскравий металевий блиск. Взавтра ви на власні очі побачите. А тим часом я спробую дати вам певне уявлення про його вигляд.

З цими словами він сів за невеличкий столик, де були пера й чорнильниця, проте ані аркуша паперу. Він пошукав папір у шухляді, але не знайшов.

- Не біда, - сказав він нарешті, - цього вистачить.

Він витягнув з жилетної кишені те, що здалося мені клаптиком надзвичайно брудного пергаменту, і, озброївшись пером, швидко почав малювати. Поки він займався малюванням, я продовжував сидіти біля вогню, все ще намагаючись зігрітись. Легран завершив свій малюнок і, не підводячись з місця, простягнув мені папірець.

У цю мить почувся оглушливий гавкіт і шкрябання у двері. Юпітер відчинив, і величезний ньюфаундлендський собака, що належав Леграну, кинувся просто до мене і привітно поклав лапи мені на плечі. Адже за час моїх візитів ми успіли потоваришувати. Коли пес заспокоївся, я нарешті подивився на папір, і, широко кажучи, вельми здивувався, коли побачив, що саме намалював Легран.

- Що ж! - сказав я, удосталь надивившись. - Це й справді предивний екземпляр. Зізнаюсь, такого я ще ніколи не бачив. На мою думку, цей жук більше схожий на череп, яким його прийнято малювати на мітках. Та що там схожий... Справжній череп!

- Череп! - відгукнувся Легран. - І справді у моєму малюнку є певна подібність. Дві чорні цятки вгорі нагадують очниці, так? А нижню, більш довгасту, можна прийняти за оскал.

Кінець ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, купив полную легальную версию (http://www.litres.ru/pages/biblio_book/?art=20545647&lfrom=362673004) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.

